

K6A ΠΕΙΡΑΣΜΟΣ PEIRASMOS (21x) kiusaus (luonnos)

K KREIKKA, <https://www.gen.fi/k.html>

K6 SANAN SELITYS, <https://www.gen.fi/k6.html>

K6A SANAT, <https://www.gen.fi/k6a.html>

K6A πειρασμος peirasmos (21x) kiusaus

<https://www.gen.fi/k6a-peirasmo3.html>

SISÄLLYSLUETTELO

1. Motto
2. Kiusaamisen kaksi merkitystä
3. Etymologia (kesken)
4. Sanoja Novumissa
5. Ote rukouskirjeestäni 1/2016
6. Oratio, Meditatio, Tentatio

1. MOTTO

Jumala ei yritä saada ketään lankeamaan syntiin. Perkele taas yrittää saada kaikki lankeamaan. Jumala sallii koettelemukset, jotta uskomme vahvistuisi.

2. KIUSAAMISEN KAKSI MERKITYSTÄ

1. Yrittää saada ihminen lankeamaan syntiin. Perkele tekee tätä. Apunaan ja välikappaleenaan kiusaaja käyttää ihmisen langennutta lihaa ja jumalatonta maailmaa.

2. Tehdä ihmisen elämästä vaikeaa, painaa toista alas, halveksia, ärsyttää. Esim. koulu- tai työpaikkakiusaaminen on tätä. Perkele masinoidi tämänkin.

Raamatussa puhutaan ensisijaisesti ensimmäisestä. Jälkimmäisestä ei ole monta esimerkkiä. Jotain tämän suuntaista on kerrottu Ap. t. 16:16–18.

16 Ja tapahtui meidän mennessämme rukouspaikkaan, että meitä vastaan tuli eräs palvelijatar, jossa oli tietäjähengi ja joka tuotti paljon tuloja isännilleen ennustamisellaan.

17 Hän seurasi Paavalia ja meitä ja huusi sanoen: "Nämä miehet ovat korkeimman Jumalan palvelijoita, jotka julistavat teille pelastuksen tien."

18 Ja tätä hän teki monta päivää. Mutta se vaivasi Paavalia, ja hän kääntyi ja sanoi hengelle: "Jeesuksen Kristuksen nimessä minä käsken sinun lähteä hänestä." Ja se lähti sillä hetkellä.

3. ETYMOLOGIA (kesken)

πειρα ἡ (2x) yritys, koetus, koettelemus, kokemus, **trial**,

הַפִּיר הַפִּיר Ps. 33:10, 3. Moos. 26:15 **fear**, pelko

4. SANOJA NOVUMISSA

(M. Liljeqvistin sanakirjan mukaan)

ἀπειραστος -ον < 1 > (adj.)

1. ei-kiusattavissa oleva
[kielt. ἀ-, πειράζω] Jaak. 1:13

διαβάλλω < 1 >

"heittää hajalle"

1. panetella, kannella, syyttää (syystä tai syyttä)
[etuliite διά, βάλλω] Luuk. 16:1
Vrt. διάβολος

δοκιμάζω < 22 >

1. tutkia – Room. 2:18
2. koetella, kokeilla – Luuk. 14:19
διὰ πυρὸς δοκιμάζω: koetella tulessa – 1. Piet. 1:7
3. arvioida, tulkita – Luuk. 12:56
4. kokeiltuaan pitää hyvänä, kelvata, sopia – Room. 1:28
[δόκιμος]
Vrt. ἀνακρίνω, ἀποδοκιμάζω, κρίνω, πειράζω

ἐκπειράζω < 4 >

1. koetella perusteellisesti, kiusata – Matt. 4:7
2. koetella jonkin kärsivällisyyttä – 1. Kor. 10:9
[etuliite ἐκ, πειράζω]

πειρα -ας (fem.) < 2 >

1. yrittäminen, yritys, πειραν λαμβάνω: yrittää – Hepr. 11:29
2. kokemus, πειραν λαμβάνω: saada kokemus, kokea – Hepr. 11:36
Vrt. πειράζω, πειράομαι

πειράζω < 38 >

1. yrittää, koettaa – Ap. t. 9:26
  2. koetella, kokeilla – Joh. 6:6
  3. kiusata, koettaa ärsyttää, koettaa saada ansaan – Matt. 16:1
  4. kiusata, koettaa saada lankeamaan syntiin – Matt. 4:1
  5. (partis.) ὁ πειράζων: kiusaaja – Matt. 4:3
- [πεῖρα]
Vrt. δοκιμάζω, ἐκπειράζω, κρίνω, παγιδεύω, πειράομαι

πειράομαι < 1 >

1. yrittää, koettaa
- [πεῖρα] Ap. t. 26:21
Vrt. πειράζω

πειρασμός -οῦ (mask.) < 21 >

1. koetus
πρὸς πειρασμόν: koetukseksi – 1. Piet. 4:12
  2. kiusaaminen, yritys saada joku lankeamaan – Luuk. 4:13
  3. kiusaus, kiusattuna oleminen, mahdollisuus langeta syntiin – Matt. 6:13
εἰσέρχομαι εἰς πειρασμόν: joutua kiusaukseen – Matt. 26:41
  4. koettelemus – Ap. t. 20:19
  5. kiusaaminen, ärsyttäminen – Hepr. 3:8
- [πειράζω]
Vrt. δοκιμασία, δοκιμή

5. OTE RUKOUSKIRJEESTÄNI 1/2016

Jos et ole rukouskirjeitteni postituslistalle, niin voit ilmoittautua Mauri Ilonelle, joka postittaa kirjeet. Kirjoitan rukouskirjeitä säännöllisen epäsäännöllisesti muutaman kuukauden välein.

Mauri Ilonen
Puolukkaviita 7 B 9
60150 Seinäjoki
puh. 040 514 2173
mauri.ilonen@netikka.fi

ARAMEAN AARTEITA: Älä salli meidän kiusata Sinua, Jumala!

Uuden testamentin oikea ymmärtäminen lepää kreikan kielen lisäksi kahden seemiläisen kielen varassa: heprean ja aramean. Heprea on Vanhan

testamentin alkukieli – UT on siis hepreankielisen VT:n selitysteos. Aramea on puolestaan kieli, jolla Jeesus saarnasi ja opetti ja jolla evankeliumi aluksi julistettiin. Monen kreikan kielellä kristikunnalle säilyneen Uuden testamentin kohdan syvälinen ymmärtäminen edellyttää tämän seemiläisen taustan tuntemista.

Otan esimerkiksi Isä meidän -rukouksen kohdan "äläkä saata meitä kiusaukseen" (Matt. 6:13). Tässä sanamuodossa kohta on hankala: Jumala ei ketään kiusaa eikä saata ketään kiusaukseen (Jaak. 1:13). Sitä ei opetuslasten tarvitse Herralta rukoilla, että Jumala ei saattaisi heitä kiusaukseen – ei Jumala sitä koskaan tee. Mistä tässä sitten on kysymys?

Valoa löytyy arameankielisen UT:n kautta. Erityisesti Matteuksen evankeliumin osalta arameankielinen ns. Peshitta-raamattu on aarreaitta. Varhaisen kirkon todistuksen mukaan apostoli Matteus kirjoitti evankeliuminsa alun perin seemiläisellä kielellä eli "heprealaisten kielellä" (Hebra'idi dialekto). Esim. UT:ssa tämä käsite tarkoittaa lähes aina arameaa.

Syyrian kirkon kokoama ja säilyttämä Peshitta-raamattu tuo silmiemme eteen sen, miten arameankielisen alkuseurakunnan perinteen mukaisesti evankeliumia on julistettu. Ja kun puhutaan Isä meidän -rukouksesta, jonka Vapahtajamme opetti aramean kielellä opetuslapsilleen, niin on hyvin mahdollista, että Peshitta-teksti on säilyttänyt meille lähes suoraan Herramme opetuksen.

"Äläkä saata meitä kiusaukseen" kuuluu arameankielisessä Matteuksen evankeliumissa seuraavasti: "Vela ta'alan lenisjona." Se voidaan kääntää joko "Ja älä vie meitä jumalankiusaan" tai "Ja älä salli meidän mennä jumalankiusaan".

Jumalankiusa on Herraa vastaan riitelemistä ja Hänen kärsivällisyytensä koettelemista (2. Moos. 17:7, Massa ja Meriba). Jumalankiusa on Herran sanojen tyhjäksi tekemistä (Onko Jumala todella sanonut...) ja Hänen meidän elämäämme antaman johdon epäilemistä (Jumala on tehnyt väärin antaessaan/salliessaan minulle tällaisen elämän...).

Isä meidän -rukouksessa pyydetään sitä, että me emme alkaisi epäillä Jumalan sanoja, Hänen kaikkivaltiuuttaan ja hyvää tahtoaan meitä kohtaan. Siinä ei pyydetä sitä, että Jumala ei kiusaisi meitä, vaan että me emme kiusaisi Jumalaa!

6. ORATIO, MEDITATIO, TENTATIO

Oratio, Meditatio, Tentatio

What Makes A Theologian?

Concordia Theological Quarterly 66/3 (2002): 255–67

John W Kleinig

c. Temptation by Satan

Luther claims that the right study of theology culminates in experience. Both he and his teachers agreed on that. But they disagreed on what they experienced, and how. The monastic tradition of meditation held that the proper practice of meditation led to the experience of contemplation, the experience of union with the glorified Lord Jesus. In contrast to them, Luther taught that the receptive study of the Scripture in prayer and meditation led to the experience of God's word, the experience of its efficiency, its creativity, and its productivity. Strangely, the power of God's word, the power of the Holy Spirit at work in and through the word, is discovered and experienced most clearly in temptation. Thus Luther says:

Thirdly, there is temptation, "Anfechtung". This is the touchstone that teaches you not only to know and understand, but also to experience how right and true, how sweet and lovely, how powerful and comforting God's word is, wisdom above all wisdom.

The kind of experience that Luther describes differs quite radically from what we would normally regard as a spiritual experience. It is the experience of the impact of God's word on us and its effect in us. We experience the word of God. While this experience begins with the conscience, it touches all parts of us and integrates the whole person, mentally, emotionally, and physically. The Spirit-filled word attunes us to God the Father by conforming us to his dear Son. We do not internalise it in us and assimilate it to our way of being; no, it assimilates us and makes us godly. We do not use it to make something of ourselves; it makes us theologians.

In temptation the student of theology experiences for himself the righteousness and truth of God's word with his whole being, rather than just with the intellect; he experiences the sweetness and loveliness of God's word with his whole being, rather than just with the emotions; he experiences the power and strength of God's word with his whole being, rather than just with the body. Temptation is therefore the touchstone for the assessment of any theologian; it reveals what is otherwise unknown.

Just as a pawnbroker uses a touchstone to test the presence and purity of gold in a coin or a piece of jewellery, so temptation tests and proves the reality of a person's spirituality.

When Luther speaks of temptation in this preface, he uses the word in a special way. In this case he does not refer to the enticement by the devil to sin, nor even to his condemnation of the sinner. The use of the German word "Anfechtung" indicates that it involves some kind of attack upon the person.

Luther makes it clear that this happens in the public domain; it involves public antagonism and opposition to those who are pastors or about to become pastors. It is an attack upon the ministry of the word. The devil does not attack the office of the ministry as such, because it can serve his interests if it operates apart from God's word and his Holy Spirit; his concern is for the source of empowerment in the office, the operation of the pastor by faith in God's word and the power of the Holy Spirit. That he will not allow at any cost, for it is his undoing.

As long as any pastor, or any student of theology, operates by his own power, with his own intellect and human ideas, the devil lets him be. But as soon as he meditates on God's word, and so draws on the power of the Holy Spirit, the devil attacks him by stirring up misunderstanding, contradiction, opposition, and persecution. The attack is mounted by him through the enemies of the gospel in the church and in the world. All this happens to stop the work of God's word in the student of theology. As soon as God's word is planted in his heart, the devil tries to drive it out, so that he will not be able to operate by the power of the Holy Spirit. The large number of laments in the Psalter indicates that this is quite normal. They show how the ministry of the word produces enmity and opposition; it arouses the ire of the enemy.

But paradoxically these attacks are counter-productive. Luther says: For as soon as God's word shoots up and spreads through you, the devil persecutes you. He makes you a real teacher (of theology); by his attacks (temptations) he teaches you to seek and love God's word. Thus the attack of the devil on the student of theology serves to strengthen his faith because it drives him back to God's word as the only basis for his work in the church. In the face of an attack by the devil, he cannot rely on his own resources; he cannot depend on the affirmation of his theology by the world or even by the church. His own spiritual weakness and his lack of wisdom make him rely on the power of the Holy Spirit and the wisdom of God's word, "wisdom above all wisdom".

Through temptation the student of theology becomes a theologian; he learns the theology of the cross; more correctly, the spirituality of the cross. He does not experience the glory of union with his heavenly Lord, but knows the pain of union with Christ crucified. He bears the cross together with his Lord and suffering with him in the church.

If we heed what Luther has to say about the role of the devil in the spiritual formation of theologians, we will realise our seminaries are spiritual battlegrounds, contested places, rather than spiritual oases, places of refuge from temptation. We will also be able to help our students understand why they and their families come under such concerted attack at certain points during their course of study. We may even welcome these attacks. They show that God is truly at work with us making true theologians out of us and our students.